

NORD-AURDAL
KOMMUNE

RETNINGSLINJER FOR SKOLESKYSS VED SÆRLIG FARLIG ELLER VANSKELIG SKOLEVEI

Vedtatt i KS 24.10.2024

Sammendrag.....	3
Del 1	
Skoleskyssordningen.....	4
Hvem kan få skoleskyss?.....	4
Hvordan avstanden beregnes.....	5
Særlig farlig eller vanskelig skolevei.....	6
Hva er en «særlig farlig eller vanskelig skolevei»?.....	6
Trafikkopplæring og trening.....	7
Barnas forutsetninger.....	7
Søknadsordningen.....	8
Søknad om skoleskyss.....	8
Skillet mellom ansvarsområde fylke/kommune.....	8
Del 2	
Særlig farlig eller vanskelig skolevei i Nord-Aurdal kommune..	10
Grensesnittet mellom farlig og særlig farlig skolevei.....	10
Kriterier for «særlig farlig eller vanskelig skolevei».....	10
Vedtatte veistrekninger i Nord-Aurdal kommune.....	12
Vedtatte veistrekninger vist i kart.....	14

1 Sammendrag

Hovedreglene er at alle elever i 2-10.trinn som bor *mer* enn 4 km unna skolen, har rett på gratis skoleskyss. For 1.trinn er grensen 2 km.

Kommunen får flere søknader om *utvidet* rett til skoleskyss, altså søknader om skyss for elever som bor nærmere skolen enn 2/4 km grensa. Det mest sentrale punktet som da kommer til vurdering, er om veien kan klassifiseres som «særlig farlig eller vanskelig». En skolevei som vurderes som «særlig farlig eller vanskelig» er en vei med trafikkutfordringer som er større enn det man kan forvente av eleven å mestre. Elevene skal her få innvilget fri skoleskyss, selv om avstanden mellom bolig og skole er mindre enn 2/4 km.

For å sikre lik og rettferdig behandling for alle elever, blir alle veier som ligger innenfor en radius på 4 km fra skolene vurdert under ett, og kommunestyret gjør et *samlet vedtak* på hvilke veistrekninger som skal klassifiseres som “særlig farlig eller vanskelig”.

På grunn av ulik risikofare vinter og sommer, samt at barnets alder har stor betydning, kan en vei f.eks. vurderes som særlig farlig om vinteren, men ikke om sommeren, og likeledes særlig farlig for de yngste, men ikke for de eldre elevene.

Retningslinjene er delt i to deler;

- Del 1 beskriver definisjoner, bakgrunn, aktuelt lovverk og retningslinjer for «særlig farlig eller vanskelig skolevei».
- Del 2 viser hvilke kriterier som er lagt til grunn for de vurderingene som er gjort for veinettet i Nord-Aurdal kommune. Videre finner man her kartutsnitt over alle veistrekninger som er vedtatt at skal defineres som «særlig farlig eller vanskelig», og som da gir gratis skoleskyss ut over 2/4 km regelen.

Dette er den *objektive* delen av vurderingen som gjøres, og skal ligge til grunn ved saksbehandling om utvidet skoleskyss. Ved alle enkeltsøknader skal det imidlertid også gjøres en *subjektiv* vurdering av den enkelte elev søknaden omhandler, da det kan være faktorer ved selve barnet som særskilt må hensyntas.

1. Skoleskyssordningen

1.1 Hvem kan få fri skoleskyss?

Lov om grunnskoleopplæringa og den videregående opplæringa (opplæringslova) kapittel 4, hjemler skoleskyssordningen.

Elever har rett på fri skoleskyss hvis de har:

- Over 2 km gangavstand mellom hjem og skole i 1. klasse.
- Over 4 km gangavstand mellom hjem og skole i 2.–10. klasse.
- Særlig farlig eller vanskelig skolevei.

Det er derfor *avstanden* mellom hjem og skole som først og fremst regulerer retten på skoleskyss, men i tillegg tar kommuner en lokal vurdering av veiene innenfor en radius på 4 km fra samtlige grunnskoler i kommunen, for å avdekke de veiene som skal defineres som «særlig farlig eller vanskelig skolevei». Elever som har skolevei langs disse definerte veistrekninger, har også rett på fri skoleskyss, *uavhengig* av avstand mellom hjem og skole.

Kommunestyret fatter dette vedtaket, som er gjeldende fram til neste revidering. Dette sikrer en lik og rettferdig saksbehandling for alle som søker om *utvidet* rett til skoleskyss.

I del 2, finner man gjeldende vedtak på hvilke strekninger i Nord-Aurdal dette omfatter.

NB! Det finnes også andre forhold som kan gi elever fri skoleskyss, eksempelvis ulike funksjonsnedsettelse/sykdom, delt bosted m.m.

Det vises her til "Skyssreglementet for elever i grunnskolen" og "Håndbok for grunnskoleskyssen i Innlandet". Her finner man også aktuelle søknadsskjemaer.

1.2 Hvordan avstanden skole/hjem beregnes

Skyssgrensen på 2 og 4 km skal regnes langs korteste trafiksikre vei. Dette kan både være offentlig og privat vei som er åpen for allmenn ferdsel, samt gang- og sykkelsti. Stier, gutuer og tråkk som er i allmenn bruk gjennom hele året, kan betraktes som skolevei selv om de ikke brøytes. Veier som er sperret fysisk med stengsel, er merket med skilt, eller på en annen tydelig måte fremstår som stengt for gående, blir ikke definert som farende eller gangbar vei.

Det er med andre ord ikke korteste bilvei eller den traseen bussen kjører, som legges til grunn.

Oppmåling skjer ved bruk av geografisk informasjonssystem – Innlandsgis.no.

Avstanden måles fra inngangsdøren hvor eleven bor, til skolens målepunkt. Det kan kun være et fast målepunkt. Målepunktet samt veier som måles avtales med kommunen. Privat oppmåling godtas ikke.

Elever med skyssrett kan vanligvis ikke kreve skyss helt fra hjemmet til skolen. Det forventes at eleven går en rimelig distanse fram til bussholdeplass eller annet godkjent stoppested.

Lovverket krever at skyssstilbudet skal dekke størstedelen av totaldistansen mellom hjem og skole, for elever med skyssrett.

2. Særlig farlig eller vanskelig skolevei

2.1 Hva er en «særlig farlig eller vanskelig skolevei»?

Opplæringslova § 4-1 andre ledd sier at elever som har «særlig farlig eller vanskelig skolevei» har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengden.

Dagens veinormaler er utarbeidet for å skille mellom sikker og farlig vei. Det er ikke utarbeidet nasjonale normaler for å skille ut særlig farlig skolevei. Utdanningsdirektoratet har i "rundskriv om skyss" fra 2024, i kapittel 2.2 forsøkt å tilnærme seg en beskrivelse av særlig farlig eller vanskelig skolevei på følgende måte:

”

Barn som oppholder seg i trafikken vil alltid være utsatt for en viss fare, og det kan ofte være vanskelig for barn å forholde seg til trafikk. For å få rett til gratis skoleskyss må det foreligge en «særlig risiko». Dette betyr at trafikkutfordringene på veien er større enn det kan forventes at eleven mestrer.

”

Ved vurdering om veien er «særlig farlig eller vanskelig» må alle relevante forhold ved veien kartlegges. Dette kan være trafikk tetthet, veidekke, bredde, veiskulder, fotgjengeroverganger, fartsdumper, lys, generell sikt, fartsgrense og ulykkesstatistikk.

En må være oppmerksom på at trafikkforhold kan endres gjennom årstidene, for eksempel når det gjelder lys/sikt, føre og brøyting. Alder på elever vil også ha stor betydning, slik at det for den enkelte veistrekning, vil kunne være naturlig å skille mellom ulike alderstrinn.

Er det særskilte forhold ved eleven, gjør kommunen en subjektiv vurdering på elevens forutsetninger for å ta seg forsvarlig fram i det aktuelle trafikkbildet. Ved den individuelle vurderingen må det tas hensyn til f.eks modenhet, diagnoser, syn og hørsel.

Ulike diagnoser/former for funksjonsnedsettelse vil ikke automatisk gi fri skoleskyss, men det kan f.eks være aktuelt at eleven får fri skoleskyss opp til en viss alder, vinterskyss osv.

2.2 Trafikkopplæring og trening

Kunnskapsløftet har kompetansemål om trafikk for 2., 5., og 10. trinn. Det forutsettes derfor at kompetansemålene legges inn i lokale læreplaner slik at elevene får grunnleggende ferdigheter gjennom trafikkopplæringa. Kompetansemålene omfatter bl.a. trafikkregler for fotgjengere og syklister for de laveste trinnene. På ungdomstrinnet arbeider elevene med hvordan man kan hindre og minske skader ved uhell og ulykke. Trygg Trafikk har utarbeidet veiledningshefte til disse målene i kunnskapsløfte. Læreplanens tverrfaglige tema "folkehelse og livsmestring" er også relevant.

Foreldre og foresatte har hovedansvaret for trafikkopplæringen av egne barn. De bør tidlig drive egentrening på skoleveien. Sikkerhetsutstyr som hjelm, refleksvest og synlighetsprodukter på klær og skolesekk er gode forebyggende tiltak.

Totalen av dette vil forhåpentligvis ha god innvirkning på den enkeltes adferd langs veien, og slik redusere risiko for uhell. God kommunikasjon og ansvarsfordeling mellom skole og foresatte er en forutsetning for at tiltakene skal kunne gjennomføres, og på en forsvarlig måte.

De kommunale retningslinjene forutsetter at elevene har fått denne opplæringen fra skole og hjem, og at de har evner og ferdigheter i henhold til målene i kunnskapsløftet.

2.3 Barnas forutsetninger

Trygg Trafikk beskriver i sin veileder hvordan barnas kognitive og motoriske utvikling har betydning for deres mulighet til å ferdes sikkert i trafikken. Det er forskjell på vurderinger gjort av en 6-åring, en 10-åring eller en 15-åring på samme skolevei. Det kan også være store individuelle forskjeller mellom barn på samme alder. Dette tar ikke retningslinjene hensyn til, og må særlig vurderes i hvert enkelt tilfelle.

3. Søknadsordningen

3.1 Søknad om skoleskyss

Når elever i Nord-Aurdal skrives inn på skolen, registreres samtidig skoleskyssbehovet, inkludert vedtak kommunestyret har gjort vedrørende «særlig farlig eller vanskelig skolevei». Skolen/kommunen melder inn skysselever til Innlandstrafikk, som organiserer og planlegger skoleskyssen.

Elever trenger derfor ikke søke særskilt om fri skoleskyss grunnet «særlig farlig eller vanskelig skolevei», utfra de *objektive* kriteriene kommunestyret vedtar (veistrekninger som gir fri skyss), da dette automatisk blir hensyntatt ved innskriving.

Fri skoleskyss grunnet forhold tilknyttet den enkelte elev, skal ivaretas gjennom en individuell vurdering. Søknad med relevant dokumentasjon sendes her til kommunen. Søknaden må begrunnes, og det gjøres enkeltvedtak i hvert tilfelle. Kommunen behandler søknaden med utgangspunkt i gjeldende retningslinjer for Nord-Aurdal kommune, Trygg trafikk sin veileder og etter forvaltningslovens regler.

Enkeltvedtak kan påklages i medhold av opplæringslova av 01.08.2024, og forvaltningslova av 10.02.1967. Ved avslag på gratis skoleskyss, sendes eventuell klage til Statsforvalteren for endelig behandling.

3.2 Skillet mellom kommunens og fylkeskommunens ansvarsområde

Det skal etter Forvaltningsloven § 2 fattes et enkeltvedtak før skoleskyss igangsettes. Dette sikrer at alle beslutninger er i tråd med rettighetene til elever og de krav som stilles til offentlig forvaltning. Det er den som har vedtaksmyndighet i saken, som skal fatte vedtak.

På neste side vises ansvarsfordelingen mellom kommune og fylkeskommune for hele skoleskyssordningen, inkludert rett til skoleskyss ved «særlig farlig eller vanskelig skolevei».

Innlandstrafikk

Foto: Innlandstrafikk

Fylkeskommunen har vedtaksmyndighet i følgende saker:

- Elever i 1. klasse som har mer enn 2 km mellom hjem og skole/opplæringssted en vei, og elever i 2. – 10. klasse som har mer enn 4 km mellom hjem og skole/opplæringssted en vei.
- Elever som på grunn av funksjonsnedsettelse, midlertidig skade eller sykdom, har et dokumentert behov for skyss.
- Elever som har plass i SFO, som på grunn av funksjonsnedsettelse, midlertidig skade eller sykdom, har et dokumentert behov for skyss.
- Voksne elever over opplæringspliktig alder som har mer enn 4 km mellom hjem og skole/opplæringssted, som ikke har fått eller ikke har fullført grunnskoleopplæring, og som har rett til full grunnskoleopplæring.
- Voksne elever over opplæringspliktig alder som på grunn av funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom, og som etter faglig vurdering har rett til spesialundervisning på grunnskolens nivå.
- Elever ved privatskoler, som mottar tilskudd fra staten, har rett til skyss etter samme regler som ved offentlige skoler. Retten gjelder bare for den delen av skoleveien som ligger innenfor elevens bostedskommune.

Saker der kommunen har vedtaksmyndighet:

- Elever med særlig farlig eller vanskelig skolevei, under 2 km for elever i 1. klasse og under 4 km for elever i 2. – 10.klasse.
- Elever som går på annen skole enn nærskolen.
- Elever med skoleplass på annen skole enn nærskolen, eller med opplæring ved alternativ opplæringsarena utenfor skolens geografiske område.
- Skyss i forbindelse med skolens aktivitet i og utenfor skoletiden.
- Skyss som avviker fra forskrift til skolerute.
- Skyss utenom skolens ordinære start- og sluttid for elever uten funksjonsnedsettelse.
- Nødvendig tilsyn med grunnskoleelever og voksne elever før og etter undervisningstiden, samt under transporten ved behov.
- Nødvendig reisefølge/ledsager for de grunnskoleelever og voksne elever som ikke kan reise alene.
- Skyss for barn under opplæringspliktig alder/førskolebarn.
- Andre kommunale vedtak som medfører skyssbehov.

For saker hvor kommunen har vedtaksmyndighet, vil fylkeskommunen kun organisere skyssen med bakgrunn i bestillingen kommunen har sendt i Skyssweb.

4. Særlig farlig eller vanskelig skolevei i Nord-Aurdal kommune

4.1. Grensesnittet mellom farlig og særlig farlig skolevei

All ferdsel i trafikken er forbundet med en viss fare, og dette må man akseptere uten at det blir gitt skoleskyss av den grunn.

Men når risikoen ved å ferdes i trafikken for elever på vei til skolen blir «særlig farlig eller vanskelig», vil elevene ha rett til skyss.

Denne retten kan oppstå i to sammenhenger:

1. Der det blir gitt skoleskyss etter loven, men det blir ansett som svært vanskelig for eleven å komme seg fra bolig til nærmeste holdeplass,
2. Der det er særlig farlig å komme seg fra hjem til skole innenfor 4/2-kilometersgrensen, hvor det ikke blir gitt skoleskyss etter loven.

I tilfelle 1 er det fylkeskommunen som har vedtaksmyndighet. Søknad om skyss fra bussholdeplass til hjem, sendes inn/vurderes av Innlandet fylkeskommune.

I tilfelle 2 er det kommunen som har vedtaksmyndighet. Punkt 4.3 og 4.4 i slutten av del 2 viser spesifikt hvilke strekninger dette gjelder for. Selv om kommunen her har vedtaksmyndighet, er det likevel Innlandet fylkeskommune som bestemmer hvordan skysstilbudet organiseres og gjennomføres.

4.2. Kriterier for valg av «særlig farlig eller vanskelig skolevei»

Gjeldende retningslinjer for særlig farlig eller vanskelig skolevei i Nord-Aurdal, ble vedtatt av kommunestyret i sak KS-056/17. Retningslinjene er dermed 7 år gamle, og trenger å oppdateres da det har skjedd flere relevante endringer på disse årene med tanke på både vei og skolestruktur.

For å finne fram til de veistrekningene som innenfor en radius på 4 km fra NAUS/NABS og Valdres montessoriskole, bør defineres som «særlig farlig eller vanskelig skolevei», har arbeidsgruppen brukt Trygg Trafikk sin veileder. Veilederen anbefaler blant annet at man vurderer følgende forhold ved veien:

- Fartsnivå
- Trafikkmengde
- Tilrettelegging for fotgjengere
- Veibredde og veiskulder
- Sikt og sikthindre
- Veikryss
- Inn og utkjøringer
- Kryssing av vei
- Gangfelt
- Veiforhold om vinteren
- Alternativ vei
- Nivå av tungtrafikk

I tillegg har man lagt til grunn kunnskap og erfaringer med sikring av vei, kunnskap om ulykkessammenhenger, lokal ulykkesstatistikk, lokale trafikkmønstre, tidligere saksbehandling av særlig farlig skolevei, barns generelle kognitive og motoriske utvikling, samt mål i Kunnskapsløftet. Man har også hatt tett dialog med Innlandet fylkeskommune og Innlandstrafikk.

Andre moment som er lagt til grunn:

- **Normal trafikkadferd:** I alle forhold forutsettes det en normal trafikkatferd, eks overholdelse av fartsgrense, at sjåfør tilpasser kjøring etter forholdene osv. (jf. vegtrafikkloven)
- **Deling av elevene etter alder:** 1-4. klasse og 5-10. klasse, da det er ulik modenhet hos ulike aldersgrupper.
- **Skille mellom vinterskyss og sommerskyss:** Veistrekninger kan være verre å ta seg fram på som fotgjenger på vinteren enn på sommeren. På noen strekninger gis det derfor vinterskyss, men ikke sommerskyss. Her skilles det også på aldersgruppene, slik at det for eksempel gis skyss hele året for 1.-4. trinn, men kun vinterskyss for 5.-10. trinn.
- **Akseptabel gangavstand til holdeplass/gangvei:** «Særlig farlig eller vanskelig skolevei» utløser ikke taxi fra bolig, men rett til å benytte skolebuss fra nærmeste holdeplass. Det forventes derfor, som en hovedregel, at skoleelever går til nærmeste holdeplass, selv om strekningen mellom bolig og bussholdeplass eventuelt skulle være en del av en strekning definert som «særlig farlig eller vanskelig skolevei». Bor eleven langs en «særlig farlig eller vanskelig skolevei», men det er kort avstand til f.eks. fortau, gis det ikke fri skoleskyss, fordi dette vil være likestilt med å gå til bussholdeplass. Her har man ved de aktuelle veistrekninger tatt en detaljert lokal vurdering av alle husstander som dette er aktuelt for.
- **Sundheim bru:** Når ny bru foreligger i 2025, forkortes «særlig farlig vei» til første hårnålssving.

Kommunestyret fatter det endelige vedtaket om hvilke veistrekninger som skal defineres som «særlig farlig eller vanskelig skolevei». Vedtaket vil gjelde til neste revidering.

4.3. Vedtatte veistrekninger «særlig farlig eller vanskelig skolevei» i Nord-Aurdal kommune

Følgende strekninger, vedtatt av kommunestyret 24.10.2024, gis definisjon som «særlig farlig eller vanskelig skolevei», og gir elever med skolevei langs disse strekningene, rett på fri skoleskyss.

1. For alle grunnskoleelever (1.-10.trinn), som har skolevei langs Ev16, der det ikke er fortau eller gang-/sykkelvei, gis det fri skoleskyss året rundt. Unntak er når bolig langs Ev16 er i kort/oversiktlig avstand til fortau/gangvei. Mot Strand vil fri skoleskyss gjelde fom. Tynvegen 80.
2. For grunnskoleelever som har skolevei langs Fv51 – Bygdinvegen, der det ikke er fortau eller gang-/sykkelvei, gis det fri skyss året rundt for elever i 1.- 4. trinn. Unntak er når bolig langs fylkesvei er i kort/oversiktlig avstand til fortau/gangvei. Fri skoleskyss vil gjelde fom. Bygdinvegen 224.
3. For alle grunnskoleelever (1.-10. trinn) med skolevei langs Fv2442 - Skrautvålsvegen, på strekningen mellom Marsteinkrysset og Døvriskrysset, gis det fri skoleskyss året rundt.¹
4. For grunnskoleelever som har skolevei langs Fv2482 - Raneisvegen fra første hårnålssving og oppover (ovenfor Garlikrysset), gis det fri skoleskyss året rundt for elever i 1.- 4.trinn, og fri skoleskyss for elever i 5.-10. trinn i perioden 01.11 - 31.03 (vinterskyss). Vil gjelde fom. Raneisvegen 64.
5. For grunnskoleelever som har skolevei langs Fv2482 - Garlivegen, fra Garlikrysset ned til Nilsebrøtinkrysset, gis det fri skoleskyss året rundt for elever i 1.- 4.trinn, og fri skoleskyss for elever i 5.-10. trinn i perioden 01.11-31.03 (vinterskyss). For alle elever (1.-10. trinn) med skolevei på strekningen Nilsebrøtinkrysset - Garlivegen 301, gis det fri skoleskyss året rundt.
6. For alle grunnskoleelever (1.- 10. trinn), som har skolevei langs Valdresvegen/ Kongsvegen øst for Tunneltoppen, og som ikke kan krysse Ev16 i undergang ved rundkjøring/gå Garlivegen på grunn av avstand, gis det fri skoleskyss året rundt.²
7. For grunnskoleelever ved Valdres Montessoriskule, som har skolevei etter Lovegen gjennom Kjørnessvingen, gis det fri skoleskyss året rundt for elever i 1.- 4. trinn, og fri skoleskyss for elever i 5.–10. trinn i perioden 01.11.-31.03 (vinterskyss).
8. For alle grunnskoleelever ved Valdres Montessoriskule (1.-10.trinn), som har skolevei etter Fv267 fra Bru Sundheimselva – Hipplesbygda til 2/4 km's grensen, gis det fri skoleskyss året rundt. Når ny Sundheim bru er på plass gis det fri skoleskyss året rundt, til alle grunnskoleelever (1.-10.trinn), som bor fra første hårnålssving etter brua (fom. Panoramavegen 283).

¹Elever som bor i Døvrigruva, og som har innkjøring til bolig fra Marsteinvegen, får gjeldende skolevei videre opp Marsteinvegen, bort Raneisskogen og ned gangvei mot Blåbærmyra.

²Avstanden fra undergangen for gående ved rundkjøring på Leira til NABS/NAUS er 3,7 km. Dette innebærer at boliger i Leira sentrum som ligger innenfor ca. 300 meter fra undergangen, har trygg skolevei via gang- og sykkelveien langs Ev16. En del boliger vil få gjeldende skolevei opp Garlivegen via Nilsebrøtin i sommerhalvåret. Det er Innlandet fylkeskommune som avgjør hvilke boliger som ligger utenfor 4 km grensa for å gå, og som da får fri skoleskyss gjennom ordinær ordning.

Etter endelig vedtak legges det her kartutsnitt
fra Origo (kommunens kartsystem),
som viser de aktuelle strekningene definert som
"særlig farlig eller vanskelig"

Etter endelig vedtak legges det her kartutsnitt
fra Origo (kommunens kartsystem),
som viser de aktuelle strekningene definert som
"særlig farlig eller vanskelig"

NORD-AURDAL KOMMUNE
ATTRAKTIV OG FREMTIDSRETTA

Åpenhet, dialog og medvirkning er viktig for oss.

Vi vil bygge Nord-Aurdal sammen med våre innbyggere, ansatte og næringsliv, de som besøker oss, fylket og andre kommuner.

TA KONTAKT MED OSS!

Servicetorget: 61 35 90 00

E-post: nak@nord-aurdal.kommune.no

www.nord-aurdal.kommune.no

VALDRES
skjerper sansane

